

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/380/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4411221671
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4411221671.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľky: T. I. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., Y. V. XXX/XX, zastúpená: JUDr. Ervin Erdélyi, advokát so sídlom Nové Zámky, P. Blahu 7/A, proti odporcovi: L. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., P. T., J. XX, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 12. novembra 2013, č. k. 5C/242/2011-110, v spojení s opravným uznesením zo dňa 23. marca 2015, sp. zn. 5C/242/2011, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nové Zámky (súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 OSP) rozsudkom zo dňa 12.11.2013, č. k. 5C/242/2011-110 určil, že do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov patrí domová nehnuteľnosť vedená v Správe katastra nehnuteľností, katastrálneho úradu Nitra, Správa katastra Nové Zámky, v kat. území P. T., C. T., vedená na LV číslo XXXX ako parcela registra „C“, evidovaná na katastrálnej mape ako: parc. číslo 1926/341 zastavané plochy a nádvoria o výmere 351 m², parc. číslo 1926/354 zastavané plochy a nádvoria o výmere 73 m², parc. číslo 1926/355 zastavané plochy a nádvoria o výmere 20 m², parc. číslo 1926/354 druh stavby 21 rozostavaný rodinný dom a parc. číslo 1926/355 druh stavby 21 rozostavaná stavba v celkovej hodnote 67.100,- €.

Bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov predmetnej nehnuteľnosti vyporiadal tak, že uvedenú nehnuteľnosť vedenú v Správe katastra nehnuteľností, katastrálneho úradu Nitra, Správa katastra Nové Zámky, v kat. území P. T., C. T., vedená na LV číslo XXXX ako parcela registra „C“, evidovaná na katastrálnej mape ako: parc. číslo 1926/341 zastavané plochy a nádvoria o výmere 351 m², parc. číslo 1926/354 zastavané plochy a nádvoria o výmere 73 m², parc. číslo 1926/355 zastavané plochy a nádvoria o výmere 20 m², parc. číslo 1926/354 druh stavby 21 rozostavaný rodinný dom a parc. číslo 1926/355 druh stavby 21 rozostavaná stavba v celkovej hodnote 67.100,-€ **p r i k a z u j e** do výlučného vlastníctva L. X., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, rodné číslo XXXXXX/XXXX, bytom J. XX, T.. Odporcovi uložil povinnosť titulom úplného vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov zaplatiť navrhovateľke 27.000,-€ do 60 dní po právoplatnosti rozsudku. Účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodnutie vo veci právne odôvodnil podľa ustanovení § 148 ods. 1, § 149 ods. 1 a § 150 Občianskeho zákonníka.

V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa poukázal na to, že navrhovateľka sa návrhom podaným na súd dňa 03.11.2011 domáhala vyporiadania spoločne nadobudnutého majetku, ktorý nadobudla spolu s odporcom počas trvania manželstva. V návrhu uviedla, že jej manželstvo s odporcom bolo rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky pod spisovou značkou 4C/246/2010 zo dňa 09.02.2011 rozvedené a predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.02.2011. V čase od právoplatného

rozvodového rozsudku do podania návrhu sa s odporcom nevedela vypořadať i napriek tomu, že sa snažili o mimosúdnu dohodu, avšak sa nedohodli na výške finančnej hodnoty vecí, ktoré nadobudli počas trvania manželstva. Počas trvania manželstva s odporcom nadobudli nehnuteľnosť v kat. území P. T., vedenú na LV číslo XXXX ako parcelu číslo 1926/341 zastavané plochy a nádvoría o výmere 351 m², parc. číslo 1926/354 zastavané plochy a nádvoría o výmere 73 m², parc. číslo 1926/355 zastavané plochy a nádvoría o výmere 20 m². Na uvedené nehnuteľnosti je zapísaná ťarcha záložného veriteľa v prospech VÚB, a.s.

Odporca súhlasil s návrhom navrhovateľky aby súd zrušil spoločne nadobudnutý majetok počas trvania manželstva s tým, že v skutočnosti počas trvania nadobudli domovú nehnuteľnosť. Taktiež uviedol, že sa snažili obaja o mimosúdnu dohodu, ktorá bola na jeho podnet vypracovaná, v rámci ktorej sa dohodli, že nehnuteľnosť v celosti zostane odporcovi, ktorý na seba prevezme splatenie všetkých záväzkov a ako kompenzáciu vyplatí navrhovateľke 7.000,-€.

Súd po vykonanom dokazovaní z prednesu účastníkov ako aj obsahu celého spisu zistil, že účastníci po zániku BSM, ktorý nastal po rozvode ich manželstva, sa o spoločnom majetku nevedeli dohodnúť a vysporiadať. V súlade s citovaným ustanovením § 150 O. z. určil, že do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov patrí domová nehnuteľnosť, ktorú znalkyňa ohodnotila ku dňu rozvodu účastníkov na sumu 67.100,-€.

Vychádzajúc z hodnoty znaleckého posudku, týkajúceho sa domovej nehnuteľnosti, predmetnú nehnuteľnosť prikázal do výlučného vlastníctva odporcu a zároveň odporcu zaviazal titulom vypořadania zaplatiť navrhovateľke sumu 27.000,-€ do 60 dní po právoplatnosti rozsudku.

O trovách predmetného konania rozhodol podľa § 142 ods. 2, 3 OSP a účastníkom nepriznal náhradu trov konania, keďže výška plnenia závisela od znaleckého posudku.

Proti tomuto rozsudku podal odporca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom poukázal na to, že už po obdržaní návrhu navrhovateľky poslal Okresnému súdu Nové Zámky písomné vyjadrenie zo dňa 06.02.2012, v ktorom okrem iného, dal súdu na vedomie, že navrhovateľka vo svojom návrhu uvádza, že ich majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve tvoria iba „aktíva“, a to predmetné nehnuteľnosti. Navrhovateľka účelovo neuviedla existenciu dvoch pôžičiek, jednej vo výške 300.000,-Sk a druhej - bankového úveru vo výške 750.000,-Sk. Tieto pôžičky sú nepopierateľné a je ich možné dokladovo a svedecky preukázať. A on ich už niekoľko rokov „spláca“ sám, čo by sa v rámci celkového vyrovnania malo započítať na jeho stranu, avšak okresný súd na to vôbec nepristúpil. Zdôraznil, že navrhovateľka v priebehu súdneho konania vôbec nepopierala existenciu týchto pôžičiek a že práve peniaze z týchto pôžičiek boli vnesené a v prevažnej miere vytvárali hodnoty ich nehnuteľného majetku. Súd prvého stupňa tento ich „pasívny majetok“ vôbec nevzal do zreteľa, neriešil a nerozhodoval o tom, kto z nich a akou mierou sa má podieľať na „vyrovnaní“ tohto pasívneho majetku.

Odporca ďalej namietal znalecký posudok č. 38/12 znalkyne Ing. Zuzany Vadkertiovej ohľadne nehnuteľného majetku, ktorý však mal preukázateľné nedostatky, resp. nebol vypracovaný odborne, kvalifikovane a nestranné. Nedostatky znaleckého posudku namietal vo svojom liste zo dňa 05.10.2012 a tieto spočívali hlavne v tom, že znalkyňa hodnotila nehnuteľnosti z hľadiska „polohovej diferenciácie“ tak, že „stavba nie je ohrozená mimoriadnymi vplyvmi súvisiacimi s terénom, hladinou podzemnej vody, atď“. Znalkyňa sa určite nevenovala, alebo ani venovať nechcela zodpovednej príprave podkladov a údajov o tom, čo má oceniť. Z jej strany je nehorázne, nezodpovedné a diletantské tvrdenie, ak je „všeobecne“ známe, že naše nehnuteľnosti sa nachádzajú v „záplavovej oblasti“. Táto skutočnosť sa potvrdila aj v roku 2010, keď aj novostavba nášho rodinného domu bola zaplavená. Znalkyňa ako osoba pochádzajúca z tejto „oblasti“ určite vie o týchto skutočnostiach, ak nie z iných zdrojov, tak z masmédií, ktoré v čase záplav denne vysielali a ukazovali následky povodní z ich obce. Skutočnosť o záplavovej oblasti môže potvrdiť aj „oblastný krízový štáb“, obecné zastupiteľstvo v T. a tiež samotní obyvatelia obce. To, že znalkyňa nebrala uvedenú skutočnosť pri určovaní trhovej ceny nehnuteľností a tieto ocenila tak, akoby sa nachádzali v centre Nitry alebo Bratislavy, je pre neho značne „poškodujúce“ z hľadiska celkového finančného vyrovnania sa s navrhovateľkou. Je presvedčený, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v záplavovej oblasti majú z hľadiska trhovej hodnoty podstatne nižšiu cenu ako nehnuteľnosti v „nezáplavovej oblasti“. Reálna hodnota nehnuteľností nemôže byť taká, aká sa uvádza v znaleckom posudku, preto okresný súd mal nariadiť „revíziu“ posudku s cieľom určiť jej dopad na

cenu nehnuteľností. Prvostupňový súd aj so súhlasom navrhovateľky uznal, že má „výlučný“ podiel na tvorbe určitej časti majetku, a preto mu započítal čiastku vo výške 12.000,-eur, avšak táto čiastka do určitej miery zohľadňuje iba jeho výlučný prínos, ale ani zďaleka nezahŕňa a nezapočítava všetok jeho výlučný podiel na tvorbe nehnuteľného majetku. Odporca poukázal na to, že až po rozchode s navrhovateľkou „prikupoval“ ešte pozemok o výmere 114 m² ako aj „hotovú“ garáž, ktorá je osadená na predmetnom pozemku. Obidve tieto veci boli znalkyňou ocenené a súdom nesprávne započítané do celkovej hodnoty majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve. Má za to, že objektívnosť a nestrannosť okresného súdu pri rozhodovaní v danej veci bola ovplyvnená i tým, že právny zástupca navrhovateľky JUDr. Ervin Erdélyi bol ešte pred časom dlhoročne okresný prokurátor na prokuratúre v Nových Zámkoch a bol dlhoročne blízky „kolega“ a mohlo sa „prihliadať“ na túto okolnosť. So zreteľom na všetky uvádzané skutočnosti má za to, že súd nesprávne a neúplne určil, čo pripadá do bezpodielového spoluvlastníctva a na základe „neobjektívneho a chybného“ znaleckého posudku nesprávne stanovil hodnotu majetku sumou 67.000 eur, v nedostatočnej miere „odpočítal“ z hodnoty majetku to, čo sám odporca vytvoril a zabezpečil, v nesprávnej výške toto započítal na jeho stranu a nadväzne nesprávne určil hodnotu jeho „vyrovnaní“ (27.000 eur) s navrhovateľkou, nerozhodol o pasívach, atď.

Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na nové prejednanie Okresnému súdu Nové Zámky, pretože neúplne zistil skutkový stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedla, že odvolanie považuje za nedôvodné a vychádza z nepodložených tvrdení, ktoré produkoval v celom súdnom konaní bez toho, aby hmotnoprávne a konkrétne materiálными dôkazmi oprel svoje tvrdenia, pretože okresný súd pri rozhodovaní bral do úvahy všetky jeho návrhy, pokiaľ sa týkali jeho peňažných vkladov do spoločného majetku, ktorým je rodinný dom a príslušené nehnuteľnosti. Ing. Zuzana Vadkertiová vypracovala znalecký posudok pod číslom 38/2012 vysoko odborne, kvalifikovane a so znalosťou veci a vo svojom posudku podrobne poukázala na skutočnosti, ktoré boli podkladom pre výpočet celkovej hodnoty nehnuteľnosti spadajúcej do BSM.

Pokiaľ odporca vo svojom odvolaní uvádza, že zástupca - advokát navrhovateľky bol dlhoročný okresný prokurátor, tak táto skutočnosť je síce pravdivá, avšak na vec a rozhodnutie Okresného súdu Nové Zámky nemala žiadny dopad.

Vzhľadom k tomu, že rozsudok Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 5C/242/2011 zo dňa 12.11.2013 je zákonný a dôvodný, navrhla, aby Krajský súd v Nitre v rámci odvolacieho konania odvolanie odporcu L. X. zo dňa 16.01.2014 zamietol.

Okresný súd Nové Zámky uznesením zo dňa 23. marca 2015, č. k. 5C/242/2011 opravil záhlavie rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 12.11.2013 č. k. 5C/242/2011-110 tak, že má správne znieť: v právnej veci navrhovateľky: T. I. S., nar. XX.XX.XXXX. Toto opravné uznesenie odôvodnil tým, že Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 11.03.2015 vrátil okresnému súdu spis 5C/242/2011 za účelom rozhodnutia o úprave úvodnej časti predmetného rozsudku, a keďže pri vyhotovovaní rozhodnutia došlo k písárskej chybe, súd podľa § 164 OSP vykonal opravu a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné.

Podľa § 221 ods. 1 súd rozhodnutie zruší, len ak f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, h) súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania, ktoré je odôvodnené nesprávnym právnym posúdením veci je preskúmať, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny predpis a či ho aj správne interpretoval.

Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že odporca v odvolaní dôvodne tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci; odvolací súd ale dospel k záveru, že nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu spočíva aj v niečom inom, než tvrdí odporca.

Podľa § 1 OSP Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 3 OSP občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

Podľa § 132 OSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 OSP), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia) (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 4/2009 zo dňa 29. júna 2010).

Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 236/06). Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z formulácie § 132 Občianskeho súdneho poriadku možno vyvodiť, že súd je povinný navzájom si odporujúce dôkazy hodnotiť a zdôvodniť, napr. prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne aj prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol zaoberať vôbec. Tieto nedostatky odôvodnenia, spolu s tzv. opomenutými dôkazmi (o ktorých súd v konaní nerozhodol vôbec) zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 114/08 z 12. júna 2008).

Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 115/03 z 3. júla 2003).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký nesprávny procesný postup súdu, ktorým v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia ide len vtedy, keď súd neumožnil účastníkovi vykonať v priebehu konania práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť, či doplňovať) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom,

právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 3, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 OSP).

Ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (BSM), vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150 Občianskeho zákonníka (viď § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vyporiadanie BSM podľa § 150 Občianskeho zákonníka pozostáva jednak zo stránky kvalitatívnej, t.j. usporiadania vlastníctva k jednotlivým veciam patriacim do BSM, jednak zo stránky kvantitatívnej, ktorá sa týka hodnotových podielov účastníkov - bývalých manželov. Predmetom vyporiadania BSM je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a čo existovalo ku dňu jeho zániku. Vyporiadanie BSM sa vykonáva ako vyporiadanie v tzv. širšom zmysle, to znamená, že do úvahy sa berú a vyporiadávajú aj pohľadávky a dlhy vzniknuté za trvania manželstva účastníkov a ich spoločného hospodárenia; toto vyporiadanie sa však vykoná iba medzi manželmi, nie aj vo vzťahu k tretím osobám, ktoré nie sú účastníkmi konania o vyporiadanie.

Základnou zásadou pri vyporiadaní BSM je zásada rovnosti (parity) podielov, z čoho vyplýva, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Ide však o vyvratiteľnú právnu domnienku, a preto súd má možnosť určiť podiely v inom pomere, v závislosti od ďalších hľadísk určených v § 150 OZ. Túto zásadu je povinný rešpektovať predovšetkým súd, ktorý na základe § 149 ods.3 OZ vyporiadava bezpodielové spoluvlastníctvo.

Treba vytknúť súdu prvého stupňa, že dlhy ako pasíva BSM nezahrnul do vyporiadania BSM, hoci ich odporca ako účastník konania urobil predmetom konania v zmysle § 153 ods. 2 OSP. Do ostatného spoločného majetku manželov patria najmä iné majetkové časti, ako napr. pohľadávky a ich rub, t. j. dlhy a záväzky, prosto všetky aktíva a pasíva manželov, ktoré majú majetkovú povahu a nejde o veci.

Pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva osôb nemožno ponechať stranou ani pohľadávky a dlhy, ktoré vznikli za trvania manželstva (R 46/66).

Ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (BSM), vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150 Občianskeho zákonníka (viď § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vyporiadanie BSM podľa § 150 Občianskeho zákonníka pozostáva jednak zo stránky kvalitatívnej, t.j. usporiadania vlastníctva k jednotlivým veciam patriacim do BSM, jednak zo stránky kvantitatívnej, ktorá sa týka hodnotových podielov účastníkov - bývalých manželov. Predmetom vyporiadania BSM je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a čo existovalo ku dňu jeho zániku. Vyporiadanie BSM sa vykonáva ako vyporiadanie v tzv. širšom zmysle, to znamená, že do úvahy sa berú a vyporiadávajú aj pohľadávky a dlhy vzniknuté za trvania manželstva účastníkov a ich spoločného hospodárenia; toto vyporiadanie sa však vykoná iba medzi manželmi, nie aj vo vzťahu k tretím osobám, ktoré nie sú účastníkmi konania o vyporiadanie. Prostriedky získané zmluvou o úvere získané účastníkmi počas trvania ich bezpodielového spoluvlastníctva z VÚB predstavuje majetok, ktorý tvorí BSM účastníkov. Preto záväzok účastníkov z tohto úveru voči uvedenej banke sa mal stať predmetom vyporiadania ako pasívum, a keďže v čase zániku BSM účastníkov nebol splnený, mal byť prikázaný k úhrade jednému z účastníkov (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 13.10.2010, sp. zn. 5 Cdo 276/2009).

Do výroku rozhodnutia patrí, ktoré veci komu zostanú vo výlučnom vlastníctve (event. v podielovom) a kedy patria i naďalej, komu pripadne tá ktorá pohľadávka a kto komu bude platiť ten ktorý spoločný dlh.

Občiansky zákonník nemá výslovne ustanovenie o tom, ako treba vyporiadať spoločné pohľadávky a dlhy manželov, ktoré vznikli počas trvania bezpodielového spoluvlastníctva, preto je potrebné použiť ustanovenia, ktoré upravujú vzťahy obsahom a účelom im najbližšie (§ 853 OZ), teda ustanovenia § 149 a 150 OZ. Manželia by sa mali zásadne podieľať na spoločných dlhoch v rovnakom pomere, v akom sa podieľajú na spoločnom majetku (B 4/1976).

Súd rozhodujúci o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov musí do tohto konania zahrnúť všetok majetok, ktorý bol manželom spoločný a ktorý existoval ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva (R NS SR sp. zn. 2Cdo 83/1998). Predmetom vyporiadania sú predovšetkým veci, práva a záväzky, ktoré tvoria súčasť bezpodielového spoluvlastníctva.

Súdna prax teda zastáva stanovisko, že v rámci komplexného riešenia majetkových vzťahov sa zásadne vyporiadajú aj ďalšie spoločné majetkové práva a povinnosti, vrátane spoločných pohľadávok a dlhov, analogicky s použitím ust. § 149 a § 150 Občianskeho zákonníka, i keď predmetom BSM podľa § 143 Občianskeho zákonníka sú len veci, nie spoločné pohľadávky a dlhy. Podľa Občianskeho zákonníka i ustálenej judikatúry možno zavrieť i takú dohodu o vyporiadaní BSM, ktorá nevyporiadava všetky hodnoty patriace do BSM, ale iba ich časť, pokiaľ táto dohoda o čiastočnom vyporiadaní BSM obsahuje i dojednanie o vyrovnaní podielov spoluvlastníkov. Podľa predchádzajúcej judikatúry bolo vyporiadanie BSM dohodou platné len vtedy, keď sa týkalo všetkých vecí patriacich do tohto majetkového spoločenstva. Avšak od účinnosti novely Občianskeho zákonníka zákonom č. 131/1982 Zb. sa objavili argumenty, že nie je účelné postupovať podľa dovtedajšej súdnej praxe a právna teória pripúšťala výklad, podľa ktorého dohoda o čiastočnom vyporiadaní BSM je platná. Predovšetkým k uvedenému odklonu došlo z dôvodu presadzovania vôle účastníkov vykonať vyporiadanie aj len k jednotlivým veciam patriacim do BSM (čiastočná dohoda) a tiež v súvislosti s doplnením § 149 Občianskeho zákonníka o ods. 4 z dôvodu právnej istoty a bezpečnosti občianskoprávných vzťahov. Preto dohoda o vyporiadaní BSM, ktorou i prípadne jeden z účastníkov nadobudne podstatne menší podiel, prípadne nenadobudne nič, ani dohoda, ktorá sa netýka celého majetku, ktorý bol v BSM, nie je neplatná pre rozpor s § 150 Občianskeho zákonníka. Vychádza sa totiž z vôle účastníkov, ako má byť vyporiadané zaniknuté BSM a pokiaľ dôjde k zhode vôle oboch účastníkov, nemožno dohodu neskôr považovať za neplatnú pre rozpor s § 150 Občianskeho zákonníka.

Súd prvého stupňa v zmysle hore uvedených zásad dôsledne nepostupoval. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že bezpodielové spoluvlastníctvo k bytu zaniklo právoplatnosťou rozsudku o rozvoze ich manželstva dňa 23.02.2011, a keďže medzi nimi nedošlo k dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, podala navrhovateľka dňa 03.11.2011 návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov súdom, pričom predmetom vyporiadania mala byť len nehnuteľnosť vedená v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX ako parc. č. 1926/341 - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 351 m², parc. č. 1926/354 - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 73 m², parc. č. 1926/355 - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 20 m² a rozostavaný rodinný dom na parc. č. 1926/355.

Odporca sa dňa 06.02.2012 písomne vyjadril k návrhu na začatie konania a za zarážajúce považoval tú skutočnosť, že navrhovateľka sa vôbec nezaoberala tým, akým spôsobom sa majú riešiť pôžičky a úver, ktoré mali počas trvania manželstva, pričom išlo o pôžičku vo výške 300.000,-Sk a bankový úver vo výške 750.000,-Sk. Existenciu uvádzaných pasív vo výške 1.050 000,- Sk navrhovateľka veľmi dobre pozná, a preto by mala „navrhovať“ aj riešenie tejto záležitosti. To znamená, že z celkovej sumy 1.050 000,- Sk jej prináleží úhrada jednej polovice týchto záväzkov, čo predstavuje čiastku 525.000,-Sk (17.747,- eur). Aj na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 29.03.2012 odporca uvádzal, že im bol poskytnutý úver 750.000,- Sk, ktorý on splácal a ešte má z neho zaplatiť 23.422,- eur. Pred začatím stavby si požičal od pána T. 200.000,- Sk a na dokončenie strechy si požičal od T. W. 100.000,- Sk a tieto peniaze boli vrátené počas trvania manželstva z úveru, ktorý im bol poskytnutý.

Z uvedeného vyplýva, že odporca v priebehu konania žiadal vyporiadať aj spoločné dlhy, avšak súd prvého stupňa sa tým vôbec nezaoberal, čím odňal odporcovi možnosť konať pred súdom a v odôvodnení napadnutého rozsudku sa ani o dlhoch účastníkov vôbec nezmiel, čo robí napadnutý rozsudok nepreskúmateľným. Nepreskúmateľnosť rozsudku je vždy dôvodom na zrušenie takéhoto rozhodnutia. Súdna prax zastáva stanovisko, že dlhy možno v rámci BSM vyporiadať medzi účastníkmi pri tzv. širšom vyporiadaní BSM, avšak pri existencii aktív. Vyporiadanie spoločných záväzkov, ktoré sú spojené s bezpodielovým spoluvlastníctvom manželov a vznikli za jeho trvania, sa týka vzťahov medzi manželmi a nezasahuje do práv a povinností tretích osôb, ktoré nie sú účastníkmi konania a ktorým zostávajú nedotknuté všetky ich práva vo vzťahu k dlžníkovi. Určenie osoby preberajúcej záväzok je úpravou vnútorných vzťahov spoludlžníkov, ktorí v prípade manželov majú spravidla solidárne postavenie. Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov aj pokiaľ ide o námietku odporcu k znaleckému posudku, v ktorej uvádzal, že domová nehnuteľnosť, ktorá tvorí predmet vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, sa nachádza v záplavovej oblasti obce T. a mala by mať nižšiu trhovú hodnotu, preto nesúhlasil so znaleckým posudkom, ku ktorému mal námietku aj v tom smere, že znalecký posudok nebol robený ku dňu rozvodu, kedy išlo iba o rozostavanú stavbu rodinného domu, ktorá síce bola obývatelná, ale on ju dorábala sám

výlučne zo svojich prostriedkov, ale bol robený až o dva roky neskôr. Ani s týmito námietkami sa však prvostupňový súd vôbec nevysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku, čo je ďalší dôvod jeho nepreskúmateľnosti.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h / OSP zrušil a podľa odseku 2 tohto ustanovenia vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude odstrániť vytýkané nedostatky a až potom vo veci rozhodnúť a rozhodnutie odôvodniť v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 OSP tak, aby bolo preskúmateľné.

Podľa § 224 ods. 3 OSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Podľa § 226 OSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.